

Remissyttrande

Datum 2017-02-20

Föreningen Blomsterfonden

Box 11091

10061 Stockholm

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Regeringskansliet per e-post:

fi.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande: ”Ordning och reda i välfärden” (SOU 216:78)**Sammanfattning**

Föreningen Blomsterfonden avstyrker utredningens förslag om vinstbegränsning. Om förslaget genomförs skulle det kraftigt försämra våra möjligheter att verka och långsiktigt även hota vår överlevnad. Med utredningens sätt att bestämma operativt kapital och därav följande maximal vinst, skulle föreningens resultat av vård- och omsorgsverksamheten tvingas ned på så låga nivåer att någon utveckling av omsorgsverksamheten skulle vara omöjlig.

Om förslaget genomförs innebär det att Blomsterfondens trygghetskoncept och själva verksamhetsidén som vi arbetat utifrån under 96 år hotas. Förslaget skulle drabba de äldre som idag får Blomsterfondens vård och omsorg och naturligtvis även våra 300 medarbetare.

Blomsterfonden tillstyrker i huvudsak utredningens förslag om ägar- och ledningsprövning och anser att förslagen i utredningen att stimulera till fler idéburna aktörer behöver utredas vidare.

Blomsterfonden – hem och vård åt äldre

Blomsterfonden är en ideell förening som arbetar för hem och vård för äldre sedan 1921. Föreningen har verksamhet på sex ställen i Stockholmsområdet och 90-konto som kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. Föreningen är medlem i FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd).

Föreningens ändamål är att uppföra, äga och driva bostäder och sjukhem för gamla och behövande personer.

Blomsterfonden har över 44 000 medlemmar och den idéburna tanken lever idag mer vital än

någonsin. Den kraftigaste utvecklingen på medlemssidan har skett under det senaste decenniet. Från starten 1921 fram till 2010 växte medlemsantalet till drygt 12 000 personer. Sedan dess har antalet mer än tredubblats.

En obruten och stark trygghetskedja genom hela äldrelivet

Föreningen äger och tillhandahåller seniorbostäder med hyresrätt för personer över sextio år, liksom vård och omsorg i form av hemtjänst och äldreboende (biståndsbedömd äldreomsorg).

Den biståndsbedömda äldreomsorgen bedrivs på uppdrag av Stockholm stad och Danderyds kommun i egna fastigheter med LOV-avtal. Vi driver också på entreprenad ett äldreboende på uppdrag av Danderyds kommun. Vi har därutöver fem seniorboenden med en omfattande social verksamhet samt hemtjänst i Danderyds kommun och i de egna fastigheterna i Stockholm stad. Totalt har Blomsterfonden 1 010 seniorlägenheter och 115 äldreboendelägenheter.

De seniorboende har naturlig tillgång till sociala aktiviteter för att skapa trygghet, innehåll i vardagen och livsglädje. Varje senioranläggning har en värdinna, en stödperson, för ökad trygghet som erbjuder:

- Uppsökande verksamhet – hembesök efter önskemål och behov.
- Sociala aktiviteter – t.ex. seminarier, musik, körsång, kulturcirklar, gymnastik, högtidsfester, bussutflykter och bridge.
- Rådgivning vid vårdbehov – hjälp i kontakt med myndigheter, exempelvis med biståndshandläggare i kommuner eller stadsdelar.

I våra äldreboenden, som också är en viktig del i vårt trygghetskoncept, arbetar vård- och omsorgspersonal dygnet runt. Totalt arbetar cirka 300 medarbetare hos oss dagligen. Här erbjuds trygghet, värme och glädje efter individuella behov, önskemål och livsstil. Var och en bor i egen lägenhet, med tillgång till larm och personal dygnet runt.

Föreningen befinner sig nu i en expansiv fas med ett pågående nybygge i Liseberg, Älvsjö, av fem hus med 137 speciellt funktionsanpassade seniorlägenheter. Dessutom en planerad utbyggnad av våra sex fastigheter på Ringvägen i Stockholm med nya funktioner som bland annat ett biståndsbedömt nytt äldreboende. Dessa aktiviteter är viktiga steg in i en framtid där helt nya önskemål och krav på seniorboende, äldreboende och vård/omsorg kommer att ställas. För att klara detta krävs stabila och långsiktiga spelregler. Innovationer, utvecklingsprojekt och investeringar som Blomsterfonden har framför sig kommer inte att kunna genomföras om förutsättningarna för Blomsterfonden att verka som aktör i den offentligt finansierade äldreomsorgen begränsas genom vinstreglering.

Blomsterfondens finansiering

Under 2015 uppgick Blomsterfondens totala intäkter till cirka 250 Mkr. Blomsterfonden

bedriver idag verksamhet på uppdrag av Stockholm stad, Danderyds kommun. Den biståndsbedömda verksamheten och finansieringen från kommunerna motsvarar ca 60 % av den totala omsättningen i föreningen. Resterande cirka 40 % avser hyresintäkter från hyresrätter i ordinärt seniorboende i våra egna fastigheter, medlemsavgifter, gåvor och donationer. Det innebär att cirka 40 % av Blomsterfondens finansiering kommer från andra intäktskällor än offentliga skattemedel.

Konsekvenser av förslaget

Utredningen (SOU 216:78) anser att det bör införas en reglering som syftar till att offentliga medel som är avsedda för välfärdsverksamhet i huvudsak används till den verksamhet medlen är avsedda för. Utredningens förslag bygger på att endast juridiska personer som har tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering inom välfärdssektorn.

I utredningen föreslås vidare att det inte ska vara möjligt att bedriva annan typ av verksamhet inom ramen för en juridisk person som bedriver offentligt finansierad välfärdsverksamhet. Att bedriva annan typ av verksamhet inom ramen för samma juridiska person skulle medföra en risk för sammanblandning av medel som ska gå till välfärdsverksamhet och medel som ska gå till annan verksamhet.

Som framgår ovan driver Blomsterfonden idag ett trygghetkoncept för äldre som finansieras med olika typer av finansieringskällor. Detta görs i sin helhet i den ideella föreningen Blomsterfonden. För att kunna utveckla verksamheten, investera och utveckla våra medarbetare måste vinster genereras som sedan återinvesteras i verksamheten. Eftersom vi inte har några ägare som kan tillskjuta nya medel och resurser är det extra viktigt att verksamheten har en sund ekonomi som tillåter vinst. Enkelt uttryckt: en högre vinst med likvärdig eller högre kvalitet innebär en större återinvestering i verksamheten. Blomsterfonden kan heller inte, som stat, kommun och landsting, höja skatter för att tillskjuta medel i verksamheten.

I utredningen föreslås att det maximalt tillåtna rörelseresultatet sätts till den statslåneränta som gällde vid föregående räkenskapsårs utgång med ett tillägg på sju procentenheter multiplicerat med operativt kapital vid föregående räkenskapsårs utgång. De som har tillstånd att driva verksamheter och passerar det tillåtna rörelseresultatet kan drabbas av sanktioner och indraget tillstånd.

Blomsterfonden har genomfört beräkningar av vilka finansiella konsekvenser som förslaget skulle få för föreningen. Eftersom den skattefinansierade vård- och omsorgsverksamheten som idag bedrivs inom den ideella föreningen inte kan redovisas i samma juridiska person om utredningens förslag genomförs, har en preliminär balans- och resultaträkning tagits fram för den skattefinansierade vård- och omsorgsverksamheten utifrån Blomsterfondens årsredovisning 2015. Under de senaste 10 åren har rörelsemarginalen för vård och omsorgsverksamheten i Blomsterfonden varierat mellan 2-5 %.

Med utredningens sätt att bestämma operativt kapital skulle föreningen kunna redovisa en vinst på vård- och omsorgsverksamheten 2015 motsvarande 1,2 Mkr, vilket motsvarar en marginal på cirka 0,75 %.

Avslutande kommentarer och övriga synpunkter på utredningens förslag

Om förslaget genomförs skulle det kraftigt försämra våra möjligheter att verka och även på sikt hota vår överlevnad. Ingen verksamhet kan överleva med så knappa marginaler under en längre period. En ideell förening är per definition inte vinstutdelande men fungerar i praktiken som vilket företag som helst, då föreningen måste vara långsiktig och gå med vinst.

Förslaget skulle innebära en betydande inskränkning av vår verksamhet och få långsiktigt negativa effekter för hela den sektor vi verkar i. Det skulle slå sönder vårt trygghetskoncept och själva verksamhetsidéen. Det skulle drabba de äldre som idag åtnjuter Blomsterfondens äldreomsorg samt även våra medarbetare som måste söka sig till andra arbetsgivare.

Blomsterfondens uppfattning är att den svenska äldreomsorgen behöver alla goda krafter inför de utmaningar Sverige har med en åldrande befolknings behov i framtiden och nya generationer som ställer allt högre krav på den offentliga äldreomsorgen. Vi behöver då offentliga, privata och idéburna aktörer som tillsammans arbetar för att utveckla och förbättra svensk äldreomsorg. En vinstreglering bidrar inte till den utvecklingen då många aktörer av allt att döma skulle tvingas avveckla sina verksamheter. Förslaget innebär också att en stor och dyr kontrollapparat och administration, som idag inte finns, måste skapas. Med utredningsförslaget läggs en våt filt över utvecklingen, valfriheten och mångfalden av aktörer inom välfärdsområdet. Den negativa effekt som Blomsterfonden drabbas av om förslaget genomförs skulle också drabba andra, framförallt mindre aktörer. Mångfald och valfrihet är viktiga för den som behöver äldreomsorg. Vår uppfattning är att konkurrens leder till ökad kvalitet för de äldre, innovationer av nya tjänster, möjlighet för medarbetare att utvecklas i den egna organisationen men även möjligheten för anställda att byta arbetsgivare. Detta uppnås inte om utredningens förslag genomförs, då det enligt vår bedömning leder till färre aktörer, vilket i sin tur leder till färre innovationer och en stagnation av nya idéer för att förbättra äldreomsorgen.

Blomsterfonden anser att kvalitetskriterier, uppföljning och granskning av äldreomsorg är den rätta vägen att gå för att få ordning och reda i välfärden istället för vinstreglering. Kvalitetskrav, tydligare upphandlingar/beställningar och uppföljning med eventuella sanktioner för dem som inte uppnår kvalitetskraven skulle förbättra och utveckla äldreomsorgen. Kraven bör då gälla även de offentliga aktörerna inom kommuner och landsting.

Avslutningsvis lämnas följande synpunkter och förslag på andra delar i utredningen

- Blomsterfonden tillstyrker i huvudsak utredningens förslag om ägar- och ledningsprövning för privata utförare. Tillståndsplikt bör även gälla offentlig verksamhet.

- Blomsterfonden konstaterar att utredningen lämnar flera olika typer av förslag som på olika sätt skulle underlätta för idéburna aktörer i samband med upphandlingar och i valfrihetssystem. Blomsterfonden anser att det är positivt om fler idéburna aktörer än i dag vill verka och växa i den offentligt finansierade välfärden i framtiden. Vi har dock svårt att överblicka förslagens konsekvenser men avstyrker inte den delen i utredningen. Vi anser att det behöver utredas vidare och förtydligas om dessa eller andra förslag kan genomföras inom gällande lagstiftningsområden i Sverige och EU utan risk för att sund konkurrens, valfrihet och kvalitetsfokus åsidosätts.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Lennart Francke".

Lennart Francke

Styrelsens ordförande

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Ulf Thörnevik".

Ulf Thörnevik

Verkställande direktör